

Днес, **28.07.2021 г.**, в изпълнение на чл. 8, ал. 4 от *Наредбата за условията и реда за извършване на екологична оценка на планове и програми* (Наредба за ЕО), във връзка с постъпило в Министерство на околната среда и водите (МОСВ) уведомление по чл. 8, ал. 1 от Наредба за ЕО, както и допълнителна информация за *Програма за трансгранично сътрудничество 2021-2027 г.* и *Териториална стратегия за интегрирани мерки към Програма за трансгранично сътрудничество 2021-2027 г., съфинансирани по Инструмента за присъединителна помощ между Република България и Република Сърбия*, МОСВ информира за следното:

I. По отношение на изискванията на Глава шеста от Закона за опазване на околната среда (ЗООС):

Съгласно представената информация географския обхват на програмата се отнася до 6 NUTS III области в Република България – Видин, Монтана, Враца, София, Перник, Кюстендил и 7 NUTS III области в Република Сърбия – Борски, Зайчарски, Пиротски, Нишавски, Топлички, Ябланички и Пчински (Borski, Zaječarski, Pirotski, Nišavski, Toplički, Jablanički, Pčinjski).

Общата цел на програмата е „Укрепване на териториалното сближаване на трансграничния регион на Република България и Република Сърбия“. Заложени са следните цели, приоритети и специфични цели (СПЦ):

1. Цел на политиката 1: „По-интелигентна Европа“

1.1. Приоритет 1 – „Конкурентоспособен граничен регион“

➤ СПЦ „Засилване на устойчивия растеж и конкурентоспособността на малки и средни предприятия (МСП) и създаване на работни места в МСП, включително чрез продуктивни инвестиции“.

Предвидени за подкрепа са следните дейности/инвестиции:

- Инвестиции в съществуващи предприятия, включително, но не само, инвестиции в сгради, закупуване на оборудване и технологии, строителни работи, модернизация на инфраструктура, комуникационни мрежи и др.;
- Инвестиции за създаване на нови предприятия, включително, но не само, инвестиции в сгради, оборудване и системи и разходи за заплати, произтичащи от създаването на работни места в резултат на първоначалната инвестиция;
- Инвестиции за разработването на нови продукти/услуги, включително, но не само, научни изследвания за разработване на продукти, обезпечаване на патенти, закупуване на авторски и лицензионни права, закупуване на специализирано оборудване, информационни технологии, инсталации, превозни средства и т.н.;
- Инвестиции, насочени към увеличаване на заетостта в съществуващо предприятие;
- Технологични и/или организационни инвестиции, насочени към намаляване на разходите за производство/предоставяне на услуги и всякакви други инвестиции, водещи до повишаване на конкурентоспособността на предприятията, включително, но не само, закупуване на специализирано оборудване и технологии, системи за наблюдение; закупуване на ИТ оборудване, обучение и трансфер на ноу-хау, виртуални бизнес центрове, решения за електронна търговия, възможности за електронни плащания и др.;
- Инвестиции, насочени към увеличаване на производствения капацитет и/или осигуряване на стабилни минимални производствени прагове (количества), като по този

начин се дава възможност на предприятието да получи достъп до по-големи пазари;

- Инвестиции, насочени към управление на качеството на продуктите/услугите, включително, но не само, подобрения в проектирането на характеристиките на продукта/услугата, подобрения в сервизното обслужване на клиентите след продажбата, подобрения в гаранцията за продукта, мерки за корпоративна отговорност, цялостни системи за управление на качеството и всеки друг аспект, който определя общото ниво на качество на продукта/услугата, включително „марка на продукта“ като „зелена“ или „традиционна“;

- Инвестиции, насочени към достъп до нови пазари или пазарни сегменти, включително, но не само, маркетингови проучвания, технологии за пространствено разширяване, „организационно сътрудничество“ и съвместни бизнес схеми с други предприятия, фирмени изложбени зали във фирмения обект и др.

- Инвестиции в маркетинг и промоция, участие в международни панаири, изложения и други промоционални мероприятия, консултантски и информационни услуги, включително електронен маркетинг, комуникация с клиенти и др.;

2. Цел на политиката 5: „Европа по-близо до гражданите“

2.1. Приоритет 2 – „Интегрирано развитие на граничния регион“

➤ СпЦ *„Насърчаване на интегрираното социално, икономическо и екологично развитие, културното наследство и сигурността в райони, различни от градските“*.

Предвидените за подкрепа дейности/инвестиции предстои да бъдат уточнени. Целевите групи по този приоритет са местните/регионалните органи и власти, регионални структури на централната администрация, НПО, изследователски, академични, обучителни и социални институции, МСП, резиденти, туристи.

3. Цел на политиката 2: „По-зелена, нисковъглеродна Европа“

3.1. Приоритет 3 – „По-устойчив граничен регион“

➤ СпЦ *„Насърчаване на адаптирането към изменението на климата, превенция на риска и устойчивост на бедствия“*.

Програмите за периода 2007—2013 г. и 2014—2020 г. показват липса на широкомащабни водещи проекти, които допринасят за по-голямо въздействие върху целия трансграничен район. Предварително определен стратегически проект за подготовка на населението за действия в случай на бедствия и подобряване на капацитета на професионалните екипи за реагиране в случай на извънредни ситуации ще се основава на резултатите от миналото с цел да ги използва, валоризира и мултиплицира чрез разпространение на идеята в две основни посоки:

1. Разширяване на рамката за реагиране в трансграничния регион при бедствия чрез добавяне на повече видове природни и причинени от човека бедствия;

2. Повишаване на регионалния капацитет за реагиране при бедствия на най-засегнатите – специалистите и населението по границите.

Предвидени за подкрепа са следните дейности:

- Разработване на всеобхватна програма за готовност на граничните общности за адекватна реакция при природни бедствия, включително онлайн и обучения на място,

симулации, кампании за повишаване на осведомеността и др.;

- Укрепване на институционалното сътрудничество в трансграничния регион чрез разработване на насочваща и стратегическа документация; обмен на информация, знания и умения; провеждане на съвместни обучения на терен и т.н.;
- Актуализиране на академичните програми по отношение на разработването и прилагането на рамка за реагиране при бедствия, която има за цел да подобри взаимодействието между науката и политиката за по-стабилна база от знания за вземането на решения;
- Малки инвестиции в публична инфраструктура за обучение и в специализирано оборудване.

Съгласно представената допълнителна информация Приоритет 2 „*Интегрирано развитие на граничния регион*“ на проекта на програмата е идентифициран в изпълнение на цел на политиката 5 „*Европа по-близо до гражданите*“, като за прилагането на тази цел е предвидено разработване и впоследствие изпълнението на ТСИМ. Уточнено е, че в йерархичната система от документи, Програмата заема лидерска позиция, а ТСИМ е вторичен документ, композиран върху аналитична и стратегическа рамка на програмата. ТСИМ служи за определяне на интервенциите по цел на политиката 5 „*Европа по-близо до гражданите*“, във връзка с което тази стратегия представлява част от самата програма. Мерките по стратегията адресират конкретни териториални нужди, които в съдържателен план не се различават от допустимите за подкрепа дейности по програмата.

Съгласно представената с писмо вх. № 04-00-1849/28.06.2021 г. на МОСВ допълнителна информация, територията на програмата за трансгранично сътрудничество между Република България и Република Сърбия – място, където трансграничното сътрудничество има значение и чрез интегриран отговор на местните нужди и реализиране на местния потенциал, допринася за балансираното териториално развитие на региона. Визията дефинира желаната роля на стратегията като част от организираното прилагане на политики за устойчиво социално-икономическо развитие на територията. Идентифицираните ключови (приоритетни) области на намеса дават основата за определяне на стратегическата цел, а тя на свой ред – на специфичните цели на стратегията. Специфичните цели са базата за определяне, в тясна обвързаност с конкретните нужди и потенциали и приоритетните мерки от по-високо ниво, на мултисекторен пакет от мерки. За целта ще бъде осигурено прилагането на необходимия минимум териториално фокусирани интервенции в различните области от социално-икономическото развитие. Използвани се система от подходи (интегриран, трансграничен, екосистемен и базиран на местоположение подход), принципи и методи, прилагани при разработването на стратегии за интегрирано териториално развитие.

В ТСИМ са включени следната стратегическа цел, специфични цели и мерки:

1. Стратегическа цел – „*Стимулиране на растеж във всички негови аспекти*“. Основен проблем, който стратегическата цел адресира е факта, че на целевата територията се регистрират най-ниски стойности по ключови показатели на ЕС за развитие.

➤ СпЦ1. „*Разширяване и подобряване на предоставянето на услуги*“.

• **Мярка 1.1.** Разширяване на достъпа и подобряване на качеството на услугите от общ интерес в подкрепа на социалния и икономическия растеж.

➤ СпЦ 2. „*Повишаване на регионалната конкурентоспособност, вкл. в областта на туризма*“.

• **Мярка 2.1.** Разработване и предоставяне на рамкова подкрепа за растеж на местния бизнес, за разширяване и по-добро представяне на по-екологичен и интелигентен

конкурентен глобален пазар.

- **Мярка 2.2.** Рационализиране на използването на туристическите ресурси, включително осигуряване на бърз, справедлив и екологичен достъп и условия за изграждане на мрежи от културно наследство и туристически обекти в трансграничния район.

- **Мярка 2.3.** Подобряване на регионалните практики за маркетинг и брендиране на туристически обекти, продукти и дестинации.

Така представени „Програма за трансгранично сътрудничество 2021-2027 г., съфинансирана по Инструмента за присъединителна помощ между Република България и Република Сърбия и ТСИМ попадат в обхвата на чл. 85, ал. 1 от Закона за опазване на околната среда (ЗООС) и на основание чл. 2, ал. 1, т. 1 от Наредбата за ЕО, подлежат на процедура по екологична оценка (ЕО). Съгласно чл. 82, ал. 1 от ЗООС процедурата по ЕО се съвместява изцяло с действащите процедури по изготвяне на планове/измененията на планове и завършва преди тяхното одобряване. Програмата и териториалната стратегия ще се одобряват от Министерски съвет на Република България по предложение на министъра на регионалното развитие и благоустройството, предвид което, на основание чл. 4, т. 1 от Наредбата за ЕО, както и чл. 4, т. 2 от Наредбата за ЕО, във връзка с чл. 10, ал. 2, т. 4 от ЗООС, компетентен орган за провеждане на процедурата по ЕО е министърът на околната среда и водите.

В изпълнение на разпоредбите на чл. 155, ал. 1, т. 23 от Закона за водите (ЗВ), с изх. № ПУ-01-414(1)/02.06.2021 г. на Басейнова дирекция „Дунавски район“ (БДДР) е изразено становище по постъпилата с уведомление вх. № 04-00-1849/11.05.2021 г. на МОСВ документация, съгласно което проектът на „Програма за трансгранично сътрудничество 2021-2027 г., съфинансирана по Инструмента за присъединителна помощ между Република България и Република Сърбия“:

- е допустим спрямо целите за опазване на околната среда и мерките за постигане добро състояние на водите заложи в *Плана за управление речните басейни 2016-2021 г.* (ПУРБ 2016-2021 г.) на БДДР;

- е допустим спрямо *Плана за управление на риска от наводнения 2016-2021 г.* на БДДР (ПУРН 2016-2021 г.);

- не е в противоречие с мерките в *Програмата от мерки за намаляване на риска от наводнения*;

- няма да окаже значително въздействие върху водите и зоните за защита на водите, при условие, че се спазват планираните мерки в действащите ПУРБ и ПУРН на Дунавския район, както и законовите изисквания посочени в т. 2 от становището.

В изпълнение на разпоредбите на чл. 155, ал. 1, т. 23 от ЗВ, с изх. № П-01-156(1)/09.06.2021 г. на Басейнова дирекция „Западнобеломорски район“ (БДЗБР) е изразено становище по постъпилата с уведомление вх. № 04-00-1849/11.05.2021 г. на МОСВ документация, съгласно което „Програма за трансгранично сътрудничество 2021-2027 г., съфинансирана по Инструмента за присъединителна помощ между Република България и Република Сърбия“ е допустима с ПУРБ на ЗБР (2016-2021 г.) и ПУРН на ЗБР (2016-2021 г.), при условие, че:

- се спазват разписаните мерки в ПУРБ на ЗБР (2016 -2021 г.), описани в т. 4 и мерките, разписани в ПУРН на ЗБР (2016-2021 г.), разгледани в т. 5 от становището;

- се спазват законовите изисквания описани в т. 6 от становището;

- не се създават предпоставки за нарушаване на поставените екологични цели за подземните и повърхностните водни тела и за зоните за защита на водите.

II. По отношение на изискванията на чл. 31 от Закона за биологичното разнообразие (ЗБР):

При извършената проверка за допустимост по смисъла на чл. 36, ал. 2 от Наредбата за условията и реда за извършване на оценка за съвместимостта на планове, програми, проекти и инвестиционни предложения с предмета и целите на опазване на защитените зони (Наредбата за ОС) се установи, че проекта на „Програма за трансгранично сътрудничество 2021-2027 г., съфинансирана по Инструмента за предприсъединителна помощ, между Република България и Република Сърбия“ и така представената ТСИМ са допустими при съобразяване на произтичащите от тях планове, програми, проекти и инвестиционни предложения с:

- режимите на защитените територии, определени със Закона за защитените територии, заповедите за обявяването им и с утвърдените планове за управление;
- режимите на защитените зони, определени със заповедите по чл. 12 от ЗБР и плановете за управлението им.

След преглед на представената документация и на основание чл. 36, ал. 3 от Наредбата за ОС, въз основа на критериите по чл. 16 от нея, е направена преценка за вероятната степен на отрицателно въздействие, според която проектът на „Програма за трансгранично сътрудничество 2021-2027 г., съфинансирана по Инструмента за предприсъединителна помощ, между Република България и Република Сърбия“ и ТСИМ, няма вероятност да окажат значително отрицателно въздействие върху природни местообитания, популации и местообитания на видове, предмет на опазване в защитени зони, поради следните **МОТИВИ**:

1. „Програма за трансгранично сътрудничество 2021-2027 г., съфинансирана по Инструмента за предприсъединителна помощ, между Република България и Република Сърбия“ се изготвя за обхвата на шест области на територията на страната ни, като степента на предвижданията ѝ е ограничена до определяне на приоритети, чрез които да се изпълнят основните специфични цели: Засилване на устойчивия растеж конкурентоспособността на МСП и създаване на работни места в МСП, включително чрез продуктивни инвестиции; Насърчаване на интегрираното социално, икономическо екологично развитие, културното наследство и сигурността в райони, различни от градските; Насърчаване на адаптирането към изменението на климата, превенция на риска и устойчивост на бедствия, поради което няма вероятност от пряко или косвено отрицателно въздействие върху ключовите елементи на защитените зони, включително върху структурата, числеността и плътността на популациите на опазваните в защитените зони видове, вкл. птици;

2. В Програмата за трансгранично сътрудничество България-Сърбия за периода 2021-2027 г. са предвидени дейности като: пряко финансиране за развитие на човешките ресурси и придобиване на умения; подобряване на ИКТ и цифровизацията; подобряване и достъпа до пазарите на ЕС и на чуждестранни пазари; ефективно използване на ресурси и др.; модернизация на инфраструктура, комуникационни мрежи; закупуване на оборудване и технологии; разработване на нови продукти; технологии и инвестиции за повишаване на конкурентоспособността; повишаване на туристическата привлекателност на граничния район чрез използване на природното и културно наследство; разработване на програми за адекватни реакции при природни бедствия, обучения и специализирано оборудване, които няма да доведат до значителни отрицателни въздействия върху територии от мрежата

Натура 2000.

3. ТСИМ се изготвя за обхвата на шест области на територията на страната ни, като степента на предвижданията ѝ е ограничена до определяне на стратегическа цел, специфични цели и мерки, чрез които да се постигне адаптиране към изменението на климата; икономическо сближаване чрез подобряване на успеха на бизнеса, включително в областта на туризма и социалното сближаване, поради което няма вероятност от пряко или косвено отрицателно въздействие върху ключовите елементи на защитените зони, включително върху структурата, числеността и плътността на популациите на опазваните в защитените зони видове, вкл. птици;

4. В ТСИМ са предвидени дейности, свързани с постигане на стимулиране на растеж във всички негови аспекти; разширяване и подобряване на предоставянето на услуги; повишаване на регионалната конкурентоспособност, вкл. в областта на туризма, при които ще бъде прилагана хоризонтална политика в сферата на зеления преход, която ще налага всеки подкрепен проект да съдържа компонент, свързан с опазване на компоненти на околната среда и с търсенето и прилагане на зелени решения, които няма да доведат до значителни отрицателни въздействия върху територии от мрежата Натура 2000.

/отговорено от МОСВ на 23.07.2021 г./